

Skrypt z języka niemieckiego dla słuchaczy ULO 1, LO1

Poniżej zostały przedstawione zagadnienia z programu nauczania języka niemieckiego dla słuchaczy Uzupełniającego Liceum Ogólnokształcącego dla Dorosłych obowiązujące w Zespole Szkół im. Andrzeja Średniawskiego w Myślenicach . Uporządkowany zbiór treści nauczania z ich opisem i przykładami powinien pomóc słuchaczom w przygotowywaniu się do aktywnego uczestnictwa w obowiązkowych konsultacjach oraz do egzaminów semestralnych.

Zagadnienie	Opis i przykłady
Nazwy krajów europejskich	Polen, Deutschland, Österreich, die Schweiz, Russland itd. <i>wymaganie egzaminacyjne – nazywać kraje w j.niemieckim</i>
Nazwy języków	Deutsch, Englisch, Polnisch, Russisch, Französisch, Spanisch, Italienisch (nazwy języka obcego piszemy dużą literą, natomiast ten sam wyraz napisany małą literą będzie miał znaczenie przymiotnikowe np. określenie narodowości – polnisch tłum. polska, polskie) <i>wymaganie egzaminacyjne – nazywać języki obce w j.niemieckim</i>
Przedstawiamy się	Krótką wypowiedź ustna/pisemna uwzględniająca stosowanie zaimka osobowego „ich” (ja) oraz odmianę czasowników takich jak : sein – być, haben- mieć, heißen –nazywać się , wohnen- mieszkać, kommen aus – pochodzić z ... , (pamiętamy, że gdy mówię o sobie używam czasownika w formie „ich wohne”, „ich komme”, itd.) <i>wymaganie egzaminacyjne - wypowiedzieć / napisać kilka zdań z podanymi powyżej czasownikami oraz zadać pytania o imię, nazwisko, pochodzenie, miejsce zamieszkania itp.</i>
Zwroty na powitanie, pożegnanie, uprzejmości	Kilka zwrotów , które stosujemy w dialogach: Guten Tag! Guten Morgen! Hallo! Auf Wiedersehen! Tschüß ! Servus! Entschuldigen Sie! Bitte! Danke! <i>wymaganie egzaminacyjne – stosowanie w/w form w rozmowie</i>

<p>Zaimki osobowe i regularna odmiana czasownika</p>	<p>Formą wyjściową odmiany w czasie teraźniejszym jest bezokolicznik . Niemieckie czas. kończą się zazwyczaj na: –en (fragen - pytać) – n (sammeln - zbierać, gromadzić) oraz na –ieren (studiieren - studiować) Czasowniki odmieniamy odrzucając końcówkę –en i dodajemy następujące:</p> <p>ich – e wir – en du – st ihr – t er/sie/es – t sie/ Sie - en</p> <p>np. Er Deutsch und Englisch. (lernen) – w tym przykładzie wstawiamy formę lernt - decyduje o tym zaimek er na początku zdania - ma on w odmianie końcówkę –t. wymaganie egzaminacyjne - stosowanie form osobowych</p>
<p>Zdanie oznajmujące</p>	<p>Układ zdania oznajmującego prostego- stosujemy go w wypowiedzi - przedstawia się następująco podmiot + orzeczenie + określenia/dopełnienia (jeżeli wypowiadamy się o tej samej osobie używając spójników / i, a, potem, itp./ możemy opuścić podmiot) Ich komme aus Polen, (ich) wohne in Myślenice und (ich) besuche Oberschule. Er steht bei der Café und (er) trinkt Orangensaft. wymaganie egzaminacyjne - stosowanie właściwego szyku zdania</p>
<p>Szyk przestawny w zdaniu</p>	<p>Jeśli chcemy zacząć zdanie od określenia np.heute (dzisiaj), morgen, (jutro), jetzt (teraz) , am Sonntag (w niedzielę) to wówczas umieszczamy je na początku zdania, ale musimy pamiętać, że nastąpi zmiana miejscami podmiotu i orzeczenia (wystąpi przed podmiotem!).Jest to szyk przestawny zdania. Takiej konstrukcji używamy dla szczególnego podkreślenia sytuacji (np. am Freitag – rozumiemy to jak stwierdzenie „ nie w innym dniu, tylko w piątek”).</p> <p>Morgen haben wir 5 Stunden Unterricht. (Jutro mamy 5 godz. Zajęć.) Jetzt spielt Klaus mit Eva Tennis. (Teraz Klaus gra z Ewą w tenisa)</p>

<p>Odmiana czasownika sein - być</p>	<p>Zwracamy uwagę , że jest to odmiana nieregularna ! (uczymy się jej na pamięć)</p> <p>ich – bin wir – sind du – bist ihr – seid er/sie/es – ist sie/ Sie - sind</p> <p>wymaganie egzaminacyjne - stosowanie form osobowych</p>
<p>Odmiana czasownika haben - mieć</p>	<p>Zwracamy uwagę , że jest to odmiana nieregularna ! (uczymy się jej na pamięć)</p> <p>ich – habe wir – haben du – hast ihr – habt er/sie/es – hat sie/ Sie - haben</p> <p>wymaganie egzaminacyjne - stosowanie form osobowych</p>
<p>Kolory</p>	<p>schwarz, weiß, rot, grün, braun, gelb, blau itp. rozszerzenia kolorów dokonujemy za pomocą słówek dunkel -(ciemny) oraz hell - (jasny) dunkelrot – ciemnoczerwony hellblau- jasnoniebieski</p> <p>wymaganie egzaminacyjne – stosowanie nazw kolorów</p>
<p>Zdanie pytające</p>	<p>Tworzymy je poprzez pytania tzw. W-Frage (pytanie zaczyna się od przyimka na literę W) Wie alt bist du? (Ile masz lat?) Woher kommst du ? (Skąd pochodzisz?) Wer ist das? (Kto to jest?)</p> <p>Inny sposób tworzenia pytań to tzw. inwersja , czyli przestawienie (zamiana miejscami podmiotu i orzeczenia) Kommst du aus Polen? (Czy pochodzisz z Polski?) Wohnt sie in Berlin? (Czy ona mieszka w Berlinie?)</p> <p>Zdania takie tłumaczymy na język polski zaczynając od słówka pytajnego “ czy”.</p> <p>wymaganie egzaminacyjne - stosowanie właściwego szyku zdania</p>
<p>Forma grzecznościowa Sie</p>	<p>Stosujemy ją jeżeli zwracamy się do naszego rozmówcy w formie pan/ pani: Wie heißen Sie? (Jak się pan/pani nazywa?) W odniesieniu do informowania o kimś mówimy tak: Das ist Frau Kowalska. (To jest pani Kowalska)</p> <p>Hier steht Herr Nowak. (Tu stoi pan Nowak) Nie używamy wówczas zwrotu Sie lecz słówek Frau/Herr</p> <p>wymaganie egzaminacyjne – rozróżnianie i stosowanie form „du” oraz „Sie”.</p>

Dane osobowe	<p>Kilkanaście wyrazów przydatnych do wypełniania wszelkich formularzy: Familiennamen (nazwisko), Vorname (imię), Geburtsdatum (data urodzenia) , Geburtsort (miejsce urodzenia) , Wohnort (miejsce zamieszkania) , PLZ (kod pocztowy) Straße (ulica), Unterschrift (podpis) itp. wymaganie egzaminacyjne – wypełnianie formularzy</p>
--------------	--

Wskazywanie drogi	<p>Używamy kilku określeń i pytań o wskazanie drogi: Entschuldigen, wo ist ...? Przepraszam gdzie jest? Ich suche Ja szukam Wo befindet sich ? Gdzie się znajduje? Gehen Sie geradeaus – proszę iść prosto/ na wprost Gehen Sie links/ rechts und dann Proszę iść w lewo/prawo a potem Tut mir leid, ich weiß es nicht - Przykro mi nie wiem tego. wymaganie egzaminacyjne – udzielanie i uzyskiwanie informacji</p>
-------------------	---

Liczebniki główne do miliona	<p>Liczebników używamy w różnych sytuacjach np. podając cenę, numer telefonu, mieszkania, datę urodzenia, czas itp. Wskazówka! Liczbniki od 21-99 tworzymy z liczbnika jednostkowego, słowa und i liczbnika dziesiątego (inaczej niż w języku polskim) 21 – einundzwanzig 47 – siebenundvierzig Wie ist deine Telefonnummer/ Handy? (Jaki jest twój nr telefonu/ komórki ?) Meine Handynummer ist (Mój numer komórki to) wymaganie egzaminacyjne – udzielanie i uzyskiwanie informacji z zastosowaniem liczbnika głównego</p>
------------------------------	--

Szkoła /kurs językowy	<p>Ich besuche allgemeinbildende Oberschule für Erwachsene. – Chodzę do liceum ogólnokształcącego dla dorosłych. Meine Schwester besucht Gymnasium. Moja siostra chodzi do gimnazjum Przedmioty szkolne: Polnisch- j.polski, Deutsch – j.niemiecki, Erdkunde-geografia, Chemie- chemia, Physik – fizyka, Geschichte- historia, Sport – wf Przybory szkolne das Wörterbuch – słownik, das Lineal – linijka, das Buch</p>
-----------------------	--

	<p>książka, das Heft – zeszyt, der Kuli – długopis, itp.</p> <p>Czynności na lekcji/ kursie językowym</p> <p>Dialoge spielen (odgrywać dialogi) , auf Frage antworten (odpowiadać na pytania), die Texte lesen (czytać teksty), Fragen stellen (zadawać pytania) , Fehler korrigieren (poprawiać błędy) , Vokabeln üben- (ćwiczyć słówka) itp.</p> <p>– nazywanie przedmiotów szkolnych, przyborów, ocen, życia szkolnego</p>
--	---

Rodzajniki określone	<p>Niemieckie rzeczowniki piszemy zawsze dużą literą i są one poprzedzane rodzajnikiem określonym :</p> <p>der – przed rzeczownikami rodzaju męskiego (der Vater)</p> <p>die – przed rzeczownikami rodzaju żeńskiego (die Mutter)</p> <p>das – przed rzeczownikami rodzaju nijakiego (das Kind)</p> <p>die – liczba mnoga wszystkie rodzaje(np. die Kinder-dzieci)</p> <p>Rodzajnik wskazuje: rodzaj gramatyczny , liczbę, przypadek .</p> <p>Wskazówka : rzeczowników uczymy się zawsze z rodzajnikiem – rodzaj nie zawsze się zgadza z j.polskim</p> <p>np matła – r. żeński (jp) – der Affe r. męski(jn)</p> <p>lub słowa mają różne znaczenie</p> <p>np. der Leiter – kierownik die Leiter –drabina</p> <p>wymaganie egzaminacyjne – stosowanie form deklinacji</p>
----------------------	---

Akkusativ (wen? was?) czyli biernik (kogo?co?)	<p>W j.niemieckim są tylko 4 przypadki : mianownik, dopełniacz, celownik, biernik. Brakujące przypadki tworzy się w j.niemieckim poprzez konstrukcje z przyimkami.</p> <p>np. wofür - czym? (polski narzędnik)</p> <p>Tabela odmiany biernika</p>														
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Przypadek</th> <th>r.męski M</th> <th>r. żeński F</th> <th>r.nijaki N</th> <th>l.mnoga Pl</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>N Mianownik Wer? Was?</td> <td>der</td> <td>die</td> <td>das</td> <td>die</td> </tr> <tr> <td>A Biernik Wen? Was?</td> <td>den</td> <td>die</td> <td>das</td> <td>die</td> </tr> </tbody> </table> <p>Przykłady zastosowania: Używając czasownika sein (być) będziemy stosować mianownik : Das ist der Hund. (To jest pies)</p> <p>natomiast po np. takich czasownikach:</p>	Przypadek	r.męski M	r. żeński F	r.nijaki N	l.mnoga Pl	N Mianownik Wer? Was?	der	die	das	die	A Biernik Wen? Was?	den	die	das
Przypadek	r.męski M	r. żeński F	r.nijaki N	l.mnoga Pl											
N Mianownik Wer? Was?	der	die	das	die											
A Biernik Wen? Was?	den	die	das	die											

	<p>suchen (szukać), haben (mieć), verstehen (rozumieć), schreiben (pisać), besuchen(odwiedzać) machen(robić) użyjemy biernika (pytanie kogo? co?) Der Lehrer schreibt den Text . (Nauczyciel pisze tekst) Ich suche das Buch (Szukam książkę.) wymaganie egzaminacyjne – stosowanie form deklinacji</p>
<p>Rodzina - Familie</p>	<p>Opis najbliższej rodziny (z ilu osób się składa, jak mają na imię, ile mają lat, czym się zajmują, kim są z zawodu, co lubią/ nie lubią, czym się interesują itp.). Wypowiedź możemy rozpocząć tak:</p> <p><i>Meine Familie besteht aus vier Personen. Das sind : meine Mutter Elzbieta , 40 Jahre alt, Lehrerin von Beruf. Sie mag kochen und Rad fahren</i></p> <p>wymaganie egzaminacyjne życie rodzinne , członkowie rodziny, czynności dnia codziennego, formy zainteresowań</p>
<p>Zawody – Berufe Zaimek dzierżawczy</p>	<p>Popularne zawody to: Arzt (lekarz), Lehrer (nauczyciel), Architekt, Verkäufer (sprzedawca), Pilot, Koch (kucharz), Techniker, Konditor (cukiernik), Tischler (stolarz), Automechaniker, Schneider (krawiec), Bauarbeiter (robotnik budowlany) Beamte (urzędnik) Nazwę zawodu dla r. żeńskiego tworzymy dodając końcówkę – in der Koch – die Kochin (kucharz- kucharka) der Lehrer – die Lehrerin (nauczyciel- nauczycielka) ale mówimy: Krankenpfleger- Krankenschwester (pielęgniarz - pielęgniarzka)</p> <p>O zawód pytamy: Was sind Sie von Beruf?/ Was bist du von Beruf? Odpowiadamy : Ich bin von Beruf.</p> <p>W odniesieniu do członków rodziny: Was ist deine Mutter/Schwester von Beruf? Meine Mutter/Schwester ist von Beruf.</p> <p>Was ist dein Vater/Bruder von Beruf? Mein Vater/Bruder ist von Beruf. Pamiętamy o stosowaniu właściwej formy zaimka dzierżawczego: mein - mój , meine - moja , moje (np. meine Kinder) dein – twój , deine – twoja</p>

Czasowniki nieregularne	<p>1/ wymieniające samogłoskę tematową (tylko w 2 i 3 osobie liczby pojedynczej) - e na i (helfen pomagać : du hilfst, er/ sie /es hilft) (także nehmen, geben, essen, sprechen)</p> <p>- e na ie (sehen patrzeć: du siehst, er/ sie /es sieht) (także lesen, empfehlen)</p> <p>- a na ä (fahren jechać : du fährst , er/sie/ es fährt) (także laufen, gefallen, schlafen, tragen, waschen)</p> <p>2/ czasowniki modalne (<i>wyrażają nasz stosunek do czynności i określają czy jest to przymus, chęć, ochota, dobra wola czy obowiązek, występują zazwyczaj z innym czasownikiem, który stoi na końcu zdania – inaczej niż w j.polskim :</i> Ich soll einen Brief <u>schreiben</u>. (Mam napisać list) Czasowniki te w odmianie w l.poj. tracą przegłos a także niektóre zmieniają samogłoskę tematową. (zwróć uwagę, że 1 i 3 os.l.poj. nie ma końcówek!) Poznaliśmy już: mögen- lubić</p> <table border="0"> <tr> <td>ich</td> <td>mag</td> <td>wir</td> <td>mögen</td> </tr> <tr> <td>du</td> <td>magst</td> <td>ihr</td> <td>mögt</td> </tr> <tr> <td>er/sie/es/</td> <td>mag</td> <td>sie/Sie</td> <td>mögen</td> </tr> </table> <p>Stosowanie Er mag Englisch nicht. (On nie lubi j.angielskiego) Meine Schwester mag Gitarre spielen .(Moja siostra lubi grać na gitarze) <i>Odmianę tę uzupełniamy formą (bardzo często stosowaną)</i> ich möchte – (ja) chciałabym, chciałybym Ich möchte in die Disco gehen .(Chciałbym pójść na dyskotekę) Was möchtest du zum Trinken? (Co chciałbyś/chciałabyś do picia?) Möchten Sie nach Kraków fahren? (Czy pan/pani chciałby/chciałaby pojechać do Krakowa?)</p> <p>können – móc, umieć potrafić</p> <table border="0"> <tr> <td>ich</td> <td>kann</td> <td>wir</td> <td>können</td> </tr> <tr> <td>du</td> <td>kannst</td> <td>ihr</td> <td>könnt</td> </tr> <tr> <td>er/sie/es/</td> <td>kann</td> <td>sie/Sie</td> <td>können</td> </tr> </table> <p>Stosowanie Kannst du dich vorstellen? (Czy potrafisz przedstawić się?) Können Sie schwimmen? (Czy pan/ pani umie pływać?) Er kann dir seine Telefonnummer angeben. (On może podać ci swój numer telefonu.)</p>	ich	mag	wir	mögen	du	magst	ihr	mögt	er/sie/es/	mag	sie/Sie	mögen	ich	kann	wir	können	du	kannst	ihr	könnt	er/sie/es/	kann	sie/Sie	können
ich	mag	wir	mögen																						
du	magst	ihr	mögt																						
er/sie/es/	mag	sie/Sie	mögen																						
ich	kann	wir	können																						
du	kannst	ihr	könnt																						
er/sie/es/	kann	sie/Sie	können																						

	<p>Pozostałe czasowniki to :</p> <p>wollen – (chcieć) forma - ich will</p> <p>müssen - (musieć) forma – ich muss</p> <p>sollen -(mieć obowiązek, coś do wykonania) forma- ich soll</p> <p>dürfen – (móc ,mieć pozwolenie) forma - ich darf</p> <p>wymaganie egzaminacyjne stosowanie konstrukcji gramatyczno-leksykalnych</p>
--	---

Czasowniki złożone	<p>1/ pierwsza grupa to tzw. czasowniki złożone rozdzielnie. Składają się z czasownika głównego oraz przedrostka, który ma samodzielne znaczenie(np. auf- na) .W czasie teraźniejszym, przeszłym Imperfekt oraz w trybie rozkazującym przedrostki odłączają się od czasownika i są na końcu zdania, odmieniamy sam czasownik . (<i>taka odmiana nie występuje w j.polskim! tu przedrostek jest nieodłączną częścią</i>)</p> <p>Oto one:</p> <p>przedrostek – przykład czasownika</p> <p>ab- abfahren, (Der Zug fährt um 7 Uhr ab. Pociąg odjeżdża o 7 godz.)</p> <p>an – anrufen (zatelefonować) (Ich rufe dich morgen ab. Zadzwońię do ciebie jutro.)</p> <p>auf- aufstehen (wstać) Peter, steh endlich auf! (Piotrze, wstań wreszcie !)</p> <p>aus- aussehen (wyglądać) ein- einkaufen (robić zakupy) vor- vorbereiten (przygotować) weg- wegnehmen (zabrać) zurück- zurückkommen (wrócić) fern- fernsehen (oglądać telewizję)</p> <p>2. Czasowniki złożone nierozdzielnie traktujemy i odmieniamy jako jeden czasownik.Tu przedrostek nie posiada własnego znaczenia. Oto przedrostki:</p> <p>be- beginnen (zaczynać) ge – gefallen (podobać się) emp- empfehlen (polecać) ent -entschuldigen (usprawiedliwić) er- erzählen (opowiadać) ver- verstehen (rozumieć) zer- zerstören (zniszczyć) (nauka tych przedrostków potrzebna będzie przy opracowaniu tematu czasu przeszłego Perfekt)</p>
--------------------	---

	<p>3.Są też czasowniki złożone z dwu czasowników np. : spazieren gehen - iść na spacer kennen lernen – poznać kogoś (zapoznać się z kimś)</p> <p>Am Abend gehe ich mit meinen Hund spazieren. (Wieczorem idę z moim psem na spacer) Er lernt in den Ferien neue Kollegen kennen . (On zapoznaje w czasie wakacji nowych kolegów.)</p> <p>wymaganie egzaminacyjne stosowanie konstrukcji gramatyczno-leksykalnych</p>
--	--

<p>Czas przyszły Futur</p>	<p>Wyrażamy czynności, które dopiero będą miały miejsce. Jest to konstrukcja złożona:</p> <p>Futur I = werden + bezokolicznik danej czynności</p> <p><i>Czasownik werden traktujemy tu jako tzw. czasownik posiłkowy – on nie ma w tych zdaniach samodzielnego znaczenia lecz jest tylko wskazówką, że ten wyraz oraz występujący na końcu zdania bezokolicznik mamy tłumaczyć na j.polski w czasie przyszłym.</i> <i>(Zwróć uwagę na odmianę tego czasownika!)</i></p> <table data-bbox="606 1142 1300 1254"> <tr> <td>ich</td> <td>werde</td> <td>wir</td> <td>werden</td> </tr> <tr> <td>du</td> <td>wirst</td> <td>ihr</td> <td>werdet</td> </tr> <tr> <td>er/sie/es/</td> <td>wird</td> <td>sie/Sie</td> <td>werden</td> </tr> </table> <p>Stosowanie w czasie przyszłym Ich werde nach Wien fahren. (Pojadę do Wiednia) Wir werden am Freitag ins Kino gehen. (W piątek pójdziemy do kina) Du wirst dein Zimmer aufräumen. (Ty posprzątasz swój pokój)</p> <p>(werden ma także samodzielne znaczenie – stać się, zostać Meine Oma wird 80 Jahre alt. Moja babcia skończy 80 lat, Ich möchte Arzt werden – Chciałbym zostać lekarzem.)</p> <p>Są sytuacje , w których używamy czasu teraźniejszego (Präsens) do określania czynności przyszłych np.: Ich bin morgen. (jestem jutro – będę jutro). wymaganie egzaminacyjne stosowanie konstrukcji gramatyczno-leksykalnych</p>	ich	werde	wir	werden	du	wirst	ihr	werdet	er/sie/es/	wird	sie/Sie	werden
ich	werde	wir	werden										
du	wirst	ihr	werdet										
er/sie/es/	wird	sie/Sie	werden										

<p>Zainteresowania</p>	<p>Podstawowe pytanie o to zagadnienie brzmi - Wofür interessierst du dich? (czym się interesujesz?) lub Wie ist dein Hobby? (Jakie jest twoje hobby?)</p> <p><i>Te same pytani, ale dla formy Sie (pan/pani) :</i> - Wofür interessieren Sie sich? (czym się pan/pani interesuje?) Wie ist Ihr Hobby? (Jakie jest pana/pani hobby?) Odpowiadamy tak: -Ich interessiere mich für (np. Sport, Musik, Mode,) <i>Interesuję się...</i> (np. sportem, muzyką, modą) (trudność polega na zastosowaniu przyimka für , który będzie nadawał znaczenie polskiego narzędnika) <u>Przykłady zwrotów</u> <i>Gitarre spielen,</i> (grać na gitarze) <i>am Komputer arbeiten/spielen</i> (pracować, grać na komputerze) <i>Rad fahren</i> (jeździć na rowerze) <i>Fußball/Volleyball spielen</i> (grać w piłkę nożną/siatkową <i>im Garten arbeiten</i> (pracować w ogrodzie) <i>Sport treiben</i> (uprawiać sport) <i>Lernen, Lesen, Mode</i> (nauka, czytanie, moda) wymaganie egzaminacyjne stosowanie konstrukcji gramatyczno-leksykalnych oraz udzielanie i uzyskiwanie informacji</p>
<p>Dni tygodnia Pory dnia Pory roku , miesiące Czas zegarowy</p>	<p>Dni tygodnia: Montag, Dienstag, Mittwoch, Donnerstag, Freitag, Samstag, Sonntag (<i>kolejno od poniedziałku do niedzieli</i>) Pory dnia: Morgen , Vormittag, Mittag, Nachmittag, Abend, Nacht (- rano, przedpołudnie, południe, popołudnie, wieczór, noc) Słowo am Użycie tego słówka z podanymi powyżej rzeczownikami oznacza odwiedź na pytanie wann? (kiedy?) np.: am Freitag - w piątek am Morgen – rano am Mittwochabend- w środę wieczorem uwaga! in der Nacht - nocą Pory roku: Frühling, Sommer, Herbst, Winter Miesiące: Januar, Februar, März (przegłos!), April, Mai, Juni, Juli, August, September, Oktober ,November, Dezember Słowo im, ab, von... bis W odniesieniu do pór roku i nazw miesięcy odpowiadając na pytanie wann? (kiedy?) używamy powyższych słów: im Mai – w maju ab April – od kwietnia</p>

	<p>von September bis November – od września do listopada</p> <p>Czas zegarowy</p> <p>Wie spät ist es?</p> <p>Wie viel Uhr ist es?</p> <p>Oba pytania znaczą w j.polskim : Która godzina?</p> <p>W odpowiedzi używamy określeń oficjalnych :</p> <p>13.10 – Es ist dreizehn Uhr zehn.</p> <p>16. 27 – Es ist sechzehn Uhr siebenundzwanzig.</p> <p>lub potocznych:</p> <p>11. 10 – Es ist zehn nach elf (10 minut po 11)</p> <p>20.58 – Es ist zwei vor neun. (za 2 minuty 9)</p> <p>nach – po</p> <p>vor - przed (za)</p> <p>Viertel – kwadrans (10.15 – Es ist Viertel nach 10)</p> <p>halb – pół (7.30 - Es ist halb acht)</p> <p>wymaganie egzaminacyjne stosowanie konstrukcji gramatyczno-leksykalnych oraz udzielanie i uzyskiwanie informacji</p>
--	--

Umawianie się	<p>Ustalamy następujące elementy dialogu:</p> <p>Wann? (kiedy)</p> <p>Wo? (gdzie?)</p> <p>Um wie viel Uhr? (o której godzinie?)</p> <p>Stosujemy pytania:</p> <p><i>Ich möchte mit dir sich verabreden.</i>(Chciałbym się z tobą umówić.)</p> <p><i>Ich gehe heute ins Kino. Gehst du mit?</i> (Ide dzisiaj do kina. Czy idziesz ze mną?)</p> <p><i>Kann ich mit Ihnen sich treffen?</i> (Czy mogę się z panią/panem spotkać?)</p> <p>Zwroty i słówka:</p> <p>heute – dziś (dzisiaj)</p> <p>morgen – jutro</p> <p>am Montag- w poniedziałek</p> <p>ins Kino – do kina</p> <p>in die Disco – na dyskotekę</p> <p>zur Geburtstagsparty – na przyjęcie urodzinowe</p> <p>in die Schwimmhalle – na pływalnię</p> <p>in die Pizzeria – do pizzerii</p> <p>um 9 Uhr morgen – o 9 godz. rano</p> <p>gegen 18 Uhr – około 18 godz.</p> <p>Das ist eine gute Idee- To jest dobry pomysł.</p>
---------------	--

	<p>Prima! – Doskonale! Świetnie! Sehr gerne!- Bardzo chętnie! Amkann ich nicht – W..... (<i>dzień tygodnia</i>) nie mogę. wymaganie egzaminacyjne stosowanie konstrukcji gramatyczno-leksykalnych oraz udzielanie i uzyskiwanie informacji</p>
--	---

Dom (das Haus)	<p>Wyposażenie der Tisch (stół) das Bett (łóżko) der Sessel (fotel) der Kühlschrank (lodówka) der Schrank (szafa) die Mikrowelle der Fernseher (telewizor) der Elektroherd (piec – kuchenka elektryczna)</p> <p>Pomieszczenia: das Zimmer (pokój) die Küche (kuchnia) die Toilette (toaleta) die Garage (garaż) das Schlafzimmer (sypialnia) die Treppe (schody) das Bad (łazienka) der Flur (korytarz)</p> <p>Zwroty Ich wohne in einem Einfamilienhaus. (Mieszkam w domu jednorodzinnym) Mietshaus – dom czynszowy Wohnblock – blok mieszkalny</p> <p>Opis mieszkania groß- duży hell – jasny gemütlich – przytulny sich wie zu Hause fühlen – czuć się jak w domu Es gibt viele Blumen – Jest wiele kwiatów. der Teppich – dywan der Bodenbelag – wykładzina podłogowa Möbel sind praktisch und modern. (Meble są praktyczne i nowoczesne) wymaganie egzaminacyjne stosowanie konstrukcji gramatyczno-leksykalnych oraz udzielanie i uzyskiwanie informacji</p>
-----------------	--

Tabela odmiany celownika				
Przypadek	r. męski M	r. żeński F	r.nijaki N	l.mnoga Pl
N Mianownik Wer? Was?	der	die	das	die
D celownik wem?	dem	der	dem	den (-n)

Dativ (wem?) czyli celownik (komu?czemu?)

Celownik stosujemy po postawieniu pytania komu? czemu?
(w j.niemieckim jest tylko jedna forma wem?).
Oto czasowniki , po których wymagany jest celownik:
helfen (pomagać), schenken (podarować),
zeigen (pokazywać), geben (dać), reparieren (naprawiać)
gratulieren (gratulować), bringen (przynieść)
danken (dziękować), antworten (odpowiadać)
gehören (należeć – j.niemiecki używa tu celownika).

Przykłady:
Mein Bruder hilft **der Mutter**. (Mój brat pomaga *mamie*.)
Was schenkst du **dem Vater** ? (Co podarujesz *ojcu*?)

Der Lehrer zeigt **den Schülern** ein Experiment .
(Nauczyciel pokazuje *uczniom* doświadczenie)
Das Heft gehört zu **dem Sohn**.(Zeszyt *należy do* syna.)
Automechaniker repariert **dem Direktor** das Auto.
(Mechanik naprawia *dyrektorowi* samochód.)
[wymaganie egzaminacyjne stosowanie konstrukcji gramatyczno-leksykalnych](#)

Zaproszenie, Życzenia, Prezenty	<p>Zaproszenie piszemy uwzględniając informacje: Einladung (zaproszenie)</p> <ul style="list-style-type: none"> - powód (jaka uroczystość np. Geburtstag, Namenstag) - termin (odpowiadamy na pytanie wann? kiedy?) - czas (podajemy informację um wie viel Uhr? – o której godzinie?) - miejsce (wskazujemy miejsce wo? gdzie? np. im Restaurant, in der Cafe, bei mir zu Hause – u mnie w domu) <p>Ich lade herzlich dir zu meiner Geburtstagsparty ein! (<i>Zapraszam cię serdecznie na moje przyjęcie urodzinowe</i>)</p> <p>Uroczystości domowe: zur Hochzeit- z okazji wesela zur Trauung – z okazji ślubu zum Muttertag – z okazji dnia matki zum Jubiläum - z okazji jubileuszu jubileusz</p>
---------------------------------------	--

	<p>zur Erstkommunion – z okazji pierwszej komunii zur Taufe – z okazji chrztu</p> <p>Przykłady : krótkie życzenia Zum Geburtstag viel Glück und Freude! Zum Namenstag alle guten Wünsche! Ich gratuliere dir zum Geburtstag! Herzliche Wünsche zur Hochzeit!</p> <p>Prezent (Geschenk) Blumen (kwiaty) Schokolade (czekolada) Pralinen (czekoladki- bombonierki) das Parfüm (perfumy) Kosmetika (kosmetyki) das Maskotchen (maskotki) CD Player – odtwarzacz CD Computerspiel (gra komputerowa)</p> <p>wymaganie egzaminacyjne tworzenie tekstu w formie krótkiej wypowiedzi ustnej/pisemnej</p>
--	---

<p>Komposita czyli wyrażenia złożone</p>	<p>Są to rzeczowniki składające się z kilku wyrazów. Przyjmują rodzaj gramatyczny ostatniego członu złożenia, który jest podstawowym i od niego rozpoczynamy tłumaczenie całego wyrażenia.</p> <p>der Flug + die Karte = die Flugkarte (lot) (bilet) (bilet lotniczy)</p> <p>schlafen + das Zimmer = das Schlafzimmer (spać) (pokój) (sypialnia)</p> <p>das Haus + die Aufgabe = die Hausaufgabe (dom) (zadanie) (zadanie domowe)</p> <p>wymaganie egzaminacyjne stosowanie konstrukcji gramatyczno-leksykalnych</p>
--	---

Opracowanie : L.Hanusiak
IX 2011